

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ НАУК ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
EUROPEAN ASSOCIATION FOR SECURITY
MARLOW NAVIGATION

МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НА ТРАНСПОРТІ І
ВИРОБНИЦТВІ - ОСВІТА, НАУКА, ПРАКТИКА**

м. Херсон
14-16 вересня 2017 року

Організатори конференції:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНЬСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ НАУК ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
EUROPEAN ASSOCIATION FOR SECURITY
MARLOW NAVIGATION
АКАДЕМІЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ РЕСПУБЛІКИ КАЗАХСТАН
G.P.S. ACADEMY, J.P. NAGAR, UP, ІНДІЯ

Організаційний комітет:

- голова - **Ходаковський Володимир Федорович - ректор Херсонської державної морської академії;**
- заступники голови - **Бень Андрій Павлович - проректор з науково-педагогічної роботи;**
- **Селіванов Станіслав Євгенович – завідувач кафедри судноводіння та безпеки життєдіяльності на морі;**
- технічний секретар - **Гончар Наталя Олександрівна – старший лаборант кафедри судноводіння та безпеки життєдіяльності на морі.**

Програмний комітет:

- Клепиков В.Ф. - д.фіз.-мат.н., професор, член кореспондент Національної академії наук України, директор Інституту електрофізики і радіаційних технологій НАН України;
- Лисиченко Г.В. - д.т.н., професор, член кореспондент Національної академії наук України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України»;
- Еннан А.А.-А. - д.х.н., професор, директор Фізико-хімічного інституту захисту навколишнього середовища і людини МОН і НАН України;
- Запорожець О.І. - д.т.н., професор, директор Інституту екологічної безпеки Національного авіаційного університету, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності НАУ;
- Любіч О.О. - д.е.н., професор, завідувач відділу координації бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики ДНУ «Академія фінансового управління МФУ»;
- Андронов В.А. - д.т.н., професор, проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, полковник служби цивільного захисту;
- Волянський П.Б. - доктор наук з державного управління, доцент, в.о. начальника Інституту державного управління в сфері цивільного захисту, Заслужений лікар України;
- Хворост М.В. - д.т.н., професор, директор центру заочного навчання Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, завідувач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- Колегаєв М.О. - к.т.н., професор, декан судномеханічного факультету, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Національного університету «Одеська морська академія»;
- Кириченко І.Г. - д.т.н., професор, декан механічного факультету Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;
- Байжуманов М.К. - к.фіз.-мат.н., ректор Академії цивільної авіації республіки Казахстан, республіка Казахстан;
- Корженовски Л. Ф. - професор, президент Європейської асоціації безпеки, Краков, Польща;
- Жук О.В. - д.б.н., професор Опольського державного університету, Ополь, Польща;
- Борис Блюхер - к.х.н., професор кафедри охорони здоров'я, безпеки та навколишнього середовища, державний університет штату Індіана, США;
- Віджай Сінгх - голова G.P.S. Academy, J.P. Nagar, UP, Індія;
- Джозеф Матіз - к.т.н., доц. Академії Збройних Сил ім. генерала М.Р. Штефаніка, Словацька.

У збірнику представлено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Безпека життєдіяльності на транспорті і виробництві - освіта, наука, практика», яка відбулася 14-16 вересня 2017 р. і була присвячена актуальним питанням у галузі безпеки на транспорті і виробництві.

Матеріали збірки розраховані на викладачів та студентів вищих навчальних закладів, фахівців науково-дослідних установ та підприємств.

Безпека життєдіяльності на транспорті і виробництві - освіта, наука, практика (SLA-2017): збірка матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції. - Херсон: Херсонська державна морська академія, 2017 – 432 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА – СКЛADOVA КОМПЕТЕНТНІСТНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ДИСЦИПЛІНИ БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «ТУРИЗМ» ТА «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»

Неменуца С.М.

Одеська національна академія харчових технологій
(м. Одеса, Україна)

Основна мета процесу реформування системи вищої освіти в Україні - приведення вітчизняних критеріїв та стандартів освіти у відповідність до європейських вимог. У нормативно-правових і концептуальних документах часто використовують термін «компетентнісний підхід». За визначеннями у матеріалах Болонського процесу [1] такий підхід передбачає не академічну, а комплексну оцінку професійної та соціальної підготовленості випускників вищих навчальних закладів до майбутньої діяльності. Тобто отримання ними якісно підготовленої інформації, знань, практичних навичок і вмінь до самостійної роботи. Цей інноваційний підхід у педагогіці, який активно реалізується в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів, передбачає одними з провідних елементів навчання розвиток особистих якостей і творчих здібностей.

Туристична галузь в українській економіці починає відігравати з кожним роком все більш значну роль. Україна, Одеська область і, особливо, м. Одеса має сприятливе поєднання природно-кліматичних і географічних умов, різноманітність рекреаційних ресурсів. Ефективне використання наявних ресурсів буде сприяти розвитку туризму. Розпорядженням КМ України від 16.03.2017 р. № 168-р схвалена «Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року»[2]. Першочерговим кроком реалізації цієї Стратегії є турбота про безпеку туристів. Здійснювати її запропоновано за наступними напрямками: моніторинг надзвичайних подій, що трапляються з туристами в регіонах України; надання невідкладної допомоги туристам, що опинилися в надзвичайних ситуаціях або постраждали під час подорожей; створення «гарячої лінії» для прийому звернень та скарг туристів; надання необхідної туристичної інформації; посилення відповідальності суб'єктів туристичної діяльності перед споживачами послуг. Звичайно, що велика відповідальність за виконання вимог Стратегії буде покладено на працюючих у туристичній та споріднених галузях.

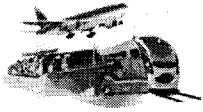
Закон України «Про туризм» [3] у статті 26 наголошує про важливість професійної підготовки фахівців у галузі туризму. Навчати майбутніх фахівців кваліфіковано надавати послуги, знати надзвичайні ситуації, розпізнавати їх та вміти надавати допомогу постраждалим – це завдання викладачів дисципліни безпека життєдіяльності вищих навчальних закладів. В Одеській національній академії харчових технологій навчальна дисципліна є обов'язковою у структурно-логічній схемі підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» напрямів підготовки «Туризм» і «Готельно-ресторанна

справа». У курсі підготовки приділяється особлива увага ризику виникнення надзвичайних ситуацій та можливим несприятливим наслідкам їх дії. На практичних заняттях закріплюються навички попередження, захисту та ліквідації наслідків небезпек. Формується відповідальність за особисту та колективну безпеку. Невідомою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів в опануванні необхідними знаннями та навичками. Тому був підготовлений навчальний посібник з курсу «Безпека життєдіяльності» для бакалаврів напрямів підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» та 6.140103 «Туризм» [4]. Представлений у ньому матеріал висвітлює основні питання отримання майбутніми фахівцями професійних компетенцій та спонукає до одальшої самостійної роботи щодо опанування необхідними знаннями. Студенти знайомляться з видами надзвичайних ситуацій (техногенного, природного, соціального та воєнного характеру), їх характеристиками та отримують важливі знання стосовно забезпечення захисту туристів та працівників туристичної індустрії від них. Вивчають вимоги до забезпечення безпеки на туристичних підприємствах (готель, турбаза, майданчик для кемпінгу, санаторій тощо). Фахівці готельно-ресторанної справи отримують інформацію про нові вимоги щодо забезпечення безпечного харчування та контролю якості продуктів у закладах харчування, а саме: санітарних вимог до кухонних приміщень, обладнання, інвентаря, посуду та тари. Відповідно до нормативно-правових документів викладені основні правила безпеки при здійсненні подорожей різними видами транспорту (авіаційним, автомобільним, залізничним і міським). Навчальний посібник знайомить майбутніх бакалаврів з правилами безпеки туристів при здійсненні найбільш популярних і спеціальних видів туризму в Україні і світі (культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, релігійний, екологічний (зелений), сільський, мисливський, спортивний, підводний, гірський, пригодницький, автомобільний, самодіяльний тощо). Обов'язкові до вивчення питання пожежної безпеки в туристичній індустрії: загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння, небезпечні чинники пожежі для людини, заходи і засоби попередження і тушіння пожеж. Наведено порядок дій персоналу у засобах розміщення туристів та закладах харчування. Висвітлені питання превентивних заходів забезпечення захисту туристів в екстремальних ситуаціях.

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності» студенти отримують сукупність загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності, а саме:

- знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності;
- здатність оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя і здоров'я;
- уміння орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної, природної, і, особливо, соціальної безпеки;

- спроможність оцінити сталість функціонування підприємства в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;
- орієнтуватись в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;
- оволодіти вміннями практично здійснювати дії щодо захисту людей, тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. The Bologna Declaration on the European space for Higher education an explanation. – Bologna, 1999.
2. Розпорядження КМ України від 16.03.2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168 - 2017- р](http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p)
- 3 Закон України «Про туризм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>
4. Навчальний посібник з курсу «Безпека життєдіяльності» для бакалаврів напрямів підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» та 6.140103 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Укл. С.М. Неменуца / Одеса: ОНАХТ, 2017. - 125 с.

**СПЕЦИФИКА РЕАЛИЗАЦИИ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА
ПРИ ПОДГОТОВКЕ МОРЯКОВ** 34

Евдокимова В.А., Гарболинская О.И.

Херсонская государственная морская академия
(г. Херсон, Украина)

Плоская О.Н.

Морской колледж Херсонской государственной морской академии
(г. Херсон, Украина)

Хаег Л.Г.

Служба помощи
(г. Берлин, Германия)

ТОПОЛОГІЯ У ЛЬВОВІ: РОЗВИТОК І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ 38

Зарічний М.М.

Львівський національний університет імені Івана Франка
(м. Львів, Україна)

Савченко О.Г.

Херсонський державний аграрний університет
(м. Херсон, Україна)

**АДАПТАЦІЯ ЗМІСТУ ЯКІСНОЇ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ ДО ВИМОГ
СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА** 43

Кириченко І.Г., Богатов О.І., Каслін М.Д.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет
(м. Харків, Україна)

**БЛОК ДИСЦИПЛІН «БЕЗПЕКА» У НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНАХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ** 48

Кириченко І.Г., Каслін М.Д.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет
(м. Харків, Україна)

**СВІТОВА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК НАПРЯМ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ: ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЗМІНЮЄ ОСВІТУ І
НАУКУ** 53

Любіч О.О.

ДННУ «Академія фінансового управління»
(м. Київ, Україна)

**САМОСТІЙНА РОБОТА – СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТІСТНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ДИСЦИПЛІНИ БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «ТУРИЗМ» ТА
«ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»** 58

Неменуца С.М.

Одеська національна академія харчових технологій
(м. Одеса, Україна)

**МЕСТО ОХРАНЫ ТРУДА В ПОДГОТОВКЕ ИНЖЕНЕРА-МЕХАНИКА
АВТОТРАНСПОРТА** 61

Попов В.М.

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет
(г. Харьков, Украина)